

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBOL Szcredán 22. Oktoberben 1788.

Hadi - apróságok.

Most a' Fő-Hadi-Tanáts' jelentése-is nagyon a'
mi próság dolgokat foglal magában, a' mint
majd alább következik; látsuk addig Báró *Vald-
staedtennek* egy Vasas Regimentbéli Hadnagyának
történetét. Midőn a' mi Sergeink *Illováról* a' Bá-
nába bejebb húzódnának, egy isoport lovas Tö-
rököt a' mi Húszárjaink külön szorítottván, addig
kergeték, míg a' Törökök egy pá'finttól bé-nőtt mo-
isáros helyre jutának; ottan az ő lovaik közül a'
moutsáron igen kevesen verdődhetek keresztül, hogy

belé ne dőltek volna, a' Spáhifoknak nagyobb része gyalog kezdett mázskálni a' motsárban. A' nehéz lovagjaink a' Vafafok, ezen Spáhifokat tüzesen kergetvén, hevennyiben nem vették észre a' motsáros helyet, hanem ők is nehéz lovaikkal belé suppadoztak, és ott maradtak; ezek között vala Hadnagy B. *Valdstaedten*-is, a' ki látván hogy lovaftól ki-nem jöhet, gyalog próbált élete megmaradására a' motsárból ki-jöni: azonban a' Törökök könnyű lovaikkal sokan ki-verdödvén, sőt még gyalog Törökök is oda érkezvén, egy Jantsár midőn látná az említett Hadnagyot lova és fegyvere nélkül a' motsár széliben verdödni, hozzája ment, és kezénél fogva a' sárból ki-húzta; azután pedig kardjával mindjárt a' Hadnagnak nyakához vágott: de a' fejében lévő sisaknak nyak-fedezőjétől azt meg nem sérthette, hanem maga után rántzikkálván, vetni kezdette ilyen szókkal: Ite! Ite! Vonogatta magát a' Báró, és nem örömeit ment volna annak kívánságára rabúl, melyért a' Jantsár ottan ottan néki fordúlt, és 8-szor vágott a' nyakához, még is meg nem sérthette. Erkezett az alatt két Spáhisis hozzája, ezek dárdáikkal egynéhányszor döfték a' melyét, de a' mely-vason által nem bánthatták. Utóljára a' Jantsár le-tépi a' sisakot a' Hadnagy fejéről, hogy annak nyakához jobban hozzá-férhesen; ekkor a' Báró ki-ragadván a' Jantsárnak övéből a' nagy kést, azzal ötet keresztül döfte: szerentsére éppen akkor érkeztenek némely Húzfárok ő hozzája segítségére, a' kik a' két Spáhisi is öfve darabolták. E' szerént a' Bárónak élete tsak ugyan

ugyan meg-maradott, de némely rontsolódására és bádgyadtságára nézve most az Ispotályban veszteg fekszik.

Erdélyből Purkeretzről, Octob. 8-dikán költ magános Levél: A' mi határ-széleinken Moldova és Oláh-ország-felöll az Ojtoznál volt tsata után, a' tegnapi napig semmi nevezetes nem történt; hanem tegnap, úgy mint Octob. 7-dikén, a' Mavrojéni keze alatt lévő Törökök; mintegy 4-ezerből álló Sereggel; a' Tömösi Pafsusra igen dühösön rá-ütöttek! de ezt; a' gyalog Székelyeknek Obestere B. Mayersheim, még tegnap előtt jó idején meg-tudván, elegedendő Serget vett magához; azt a' határ-szélben lévő Sántzokban jól el-rendelte; és e' szerént az ellenséget kézzen várta. Reggeli 8 óra tályban az említett napon a' Törökök meg-érkezvén, el-tökéltett vakmerőséggel rá-ütöttek a' miéinkre; kikre midőn a' mi ágyuinkból sűrű lövések estenek volna, az ő gyalogaik közül mintegy 600-zan, a' földön hason mászkálnak egészen az ágyuknak végéig; ezt látván az Obester Mayersheim, a' gyalogokkal a' földre kezdé reájok zápor első módjára tüzelteni; azonban a' Húszárok és Dragonyosok két-felöll jól meg-markólt kardokkal rájuk tsaptanak; és az ellenségnek vakmerőségéhez képest jól hozzá láttak a' dologhoz annyira, hogy a' meg-futamtatott ellenségnek; a' völgy nem volt elég tágas a' szaladásra, hanem egymás hátára-is fel-hágtanak. Húltott az ellenség! A' Húszárok után a' gyalogok-is nyomultak a' kergetésben. Volt itt préda, pénz; fegyver bővséggel; nem lehet azt eléggé ki-beszélt.

ni. A' tsata helyén halva maradott mintegy 100-ig való Török, azokon kívül a' kiket a' mi 6-fontos ágyuink és a' sűrű kartáts még eleintén el hüllatván, a' sebességekkel edgyütt el-vitettenek: fogtanak itten-el a' miéink 3 Zászlókot, és némely Törököket. Réfszünkről itten igen kevés kár esett: tudtomra vagy 3 Húszáraink sebesítették-meg; és egynéhány gyalogok, a' kik a' prédára igen eleinten a' Sántzból ki-szöktének, többnyire Arnótok, Oláh-orzági nálunk szolgáló Oláh katonák. Ezek közül az első, mihelyt a' Sántzból ki-ugrott, egynéhány lépés után mindjárt az oldalán keresztül lövetett; erről némelyek ugy vélekednek, hogy a' mi tüzelő Sergünk eleibe szaladott, és az *Orafz* Regimentbéliek' tüzelelése-által kapta volna azon lövést. Az *Oberster Mayersheim* lovának a' feje meg-sebesített, még most-is a' fejében van a' Török golyóbis. Eppen most jöve onnan a' Tömösből egy Dragonyos ide *Purkeretzre* olyan hirrel, hogy a' Törökök két annyi erővel ismét próbálni akarnak ezen Palsufon; de hiszem mi-is tudunk két annyi erővel állani elő, mint elsőben voltunk. Máskor többet irok.

Temesvárról Octobernek 7-dikén költ Levél-szerént, a' Törököknek Bánátusból való ki-költözések, és hogy fok ágyuikat hátra hagyták volna, tsak tsupa ohajtott kívánságnak marad; mert a' Törökök magokat *Káránsebesnél* fülíg bé-sántzolták; melyből azt lehet gondolni, hogy ök ezen az öfzön bejeb jöni sem szándékoznak, de télre sem akarják a' Bánátot el-hagyni. A' mi Táborunk-is *Lugos* és *Zákul* között magát Sántzokkal körül vette; és nem sokára

sokára *Drágojést*, *Ohába*, és *Fikátár* határain egymás Táborunk fog meg-telepedni, hogy *Temesvárnak*, *Versetz* és *Lugos*-felől való vidékét óltalmazhassa. — A' múlt napokban némely Insinérek elküldettek, a' Maros vizén lévő hidnak meg-nézésére, hogy ha az ellenség közelebb nyomulna mi hozzánk, miképpen lehetne azt hirtelenséggel felszedni vagy el-rontani. Az itten körül lévő Falukban, bajolon lehetett a' parasztokat annyi bátorságra venni, hogy gabonájokat a' földbe vésék. — A' midőn *Lugos* Városában minden-féle gyülevész Nép prédálna és puztittana; egy ottani Patikárius kiállván az utzára, így kezde kiáltozni: „Jertek-bé Barátim! az egész Patikámból vigyétek a' kinek mi tettik, egyétek igyátok; mert én futok, és különben-is az ellenség kezére jut. „Már itt lehet képzelni, hogy azok a' prédáló Oláhok mennyi-féle édes tsemegét kószolgathattanak, és azoknak mennyi ereje lehetett. — A' Nagy Vezér, ő Felségéhez Követeket küldvén, 6 hónapokig fegyver nyugvást kéretett; melyre a' mint a' fok águ-hir beszéli ő Felsege azt felelte, hogy tsak folytassa a' Nagy Vezér a' maga el-kezdett, és szerentséfen tett foglalásait a' meddig lehet. — A' Eánátusban tapasztaltatott, hogy a' Törökök olyan távoíról és oly nagy dörgéssel ágyuztak a' miéinkre, hogy mi az ő ágyúikat 36 fontosoknak lenni gondoltuk, a' míg a' golyóbisokból meg-esmértük hogy tsak 12 fontosok, ezen ágyúkat ők kétszeres töltéssel töltvén, a' golyóbisokot ruhával és egyéb olyan dolgokkal bé-kötözik, hogy az ágyúnak üreiségét meg-telje:

e' szerént olyan meszszre lövik az ő golyóbisaikat, hogy a' mi ágyuink az ő lövéseikre éppen nem felelnek. Ambár ezen meszszre vetett golyóbisok nagyon egyenetlenül járnak-is, még-is ezen lövések által a' mi Táborunkban sok kár esik, és naponként mintegy 60-nig való részünkről el-esik és megsebesítettik; mint nevezetesen Sept. 15-dikén a' *Volsfenbüttel*, *Tertzi*, *Reiszki* Batalionok, és a' Markotányosok ezek által sok kárt vallottak. 10-dikben pedig tapasztaltatott, hogy a' Török piflolyokból mintegy 120 lépésig szolgált a' golyóbis. Már egy bizonyos Bánátusi Hadi-történettől fogva a' mi szállső ör-állóink, a' mi ágyuinknak el-szolgálásán kívül nem tétetnek. — *Zemlinből* Octobernek 3-dikán költ: A' *Bolieftzénél* lévő Táborhoz a' múlt hónapnak végén olyan parantsolat ment vala, hogy minden órában készen légyenek az el-indulásra; de ezen hónapban azon parantsolat viszsa hivatott, és úgy láttzik, hogy azon Sereg, téli szállásra-is *Bolieftzénél* fog maradni. Hogy a' mi Bánátusi Táborunk és őrizeteink egész *Orsováig* a' Törökök előtt némely helyeken igen idején húzták vala magokat hátra; arra az a' parantsolat adott vala alkalmatlóságot, hogy minden helyeken álló Sergeink, mikor álló helyeiket el-hagyni kéntelenítettnek, akkor az utolsó szükségben minden éleségre tartozó dolgokat, melyeket magokkal el-nem vihetnek, gyűjtsanak-fel, hogy az ellenség hasznát ne-vehesse: a' parantsolatnak ezen része némelyektől roszszul értésből igen hamar telyesítettett; melyből származott jármára, már mi is *Zemliniekül* készen valánk Péter.

tervárad felé Sergeinkel indulni, minthogy a' Nagy Vezérnek a' *Seráskierrel* edgyesült Tábora Belgrád felé jövéen, ugy hallatik vala, hogy egész erővel Zemlinre akarna próbálni. Egy szóval már Sergeink és hajóink a' Zemlinből el-indulásra készen vannak, midön ő Felségétől egy parantsolat jöve az iránt, hogy a' Zemlini Sántzainkot semmi képpen el-ne hagyjuk, hanem a' leg-utólsó legényig és tsepp vérig óltalmazzuk. Valósággal olyan állapotban vagyon most Zemlin, hogy 60 ezer Török ellen a' benne lévő őrizet-is meg-óltalmazhatja: kiváltképpen miólta *Kotzim* meg-véteztett, miólta *Románzov* közelget, a' kinek nevétől-is mind régebben az *Eugénusétől* vagy a' *Hunyadiétól* reszket a' Török; és miólta *Laudon* derék lépéseket tett, azólta a' Törökök sokat el-vesztettek elébbeni bátorságokból. Zemlinben a' lakósoknak házai minden esetre megbetsülhettek, hogy ha azok valami módon le-romlanának, tudassék ki-ki mi kárt vallott. Az Ispájtályok *Belegitsről*, *Iregről* és *Rumáról* a' Szárazon *Kárlovitzig*, onnan pedig a' Vizen *Báts* Vármegyébe *Apatinra*, és *Palánkára* által-költöztettek. A' *Szuróki* hid fel-szedetvén, *Péterváradra* vitetett. *Belgrádnál* 57 Török Sajkák minden órára készen állanak, hogy Zemlint és Szabátsot egyszersmind meg-támadják. Belgrádban Octobernek 10-dikétől fogva minden reggel sok ágyuzások esnek, de miokból nem lehet által látni. *Ujpalánkánál* a' Törökök sok lajtorjákat készítettettek, melyeken a' Váraknak meg-vételekor a' kö-falra szoktanak fel-hágni; és azokat Belgrád-felé fel-költöztették: maga a' Nagy

Vezér-is Belgrádban lenni mondatik. — *O-Grádis-kából* írják, hogy az őszi eszözéstől már a Száva-vize áradni kezdvén, csak alig ha *Török Grádiská-nak* ostroma ezen ősztől el-nem fog maradni; mint-hogy Vezér *Landonnak-is Zemlin*-felé kell nyomul-ni, a' mint már-is nem melízze nagyon. A' Fő ha-di Tanátsnak mostani jelentései csak ezen követke-zendők:

(***) *A' Zemlini Táborból Octob. 10-dikén költ:* A' Pántsovánál Táborban lévő Törökök Octob. 8-dikán Sátraikat fel-szedvén, csoportonként a' Porta-patakja-felé vették útjokat: a' kemény szél, mely ezen napon fútt, akadályoztatta őket a' vizen való által-menetelben, azért az ő Sergeiknek egy része a' patakon innen Táborba szállott; azok pediglen a' kik által-mehettenek, az ottan lévő szél-mal-mok és a' Kápolna között telepedtenek-meg. — 9-dikén sűrű köd lévén, nem lehetett észre-venni, hogy vallyon ezen Törökök meg-maradtanak-é azon szálláson? vagy Belgrádba fel-költöztenek. — Octo-bernek 8-dikán ismét 10 Török Jobbágy Famaliák költöztenek-által mi-hozzánk. Az előtt való napoz *Vrackárnál*, az ugy vezetett *Eugenius Sántzánál*, a' mi Szabad-fergeseink 103 darab szarvas marhá-kot fogtanak-el. Eddig vagynak a' Fő-Hadi Ta-náts apróságai. (**)

A' múlt Kurírban kevés szóval említett Török ha-jókról, a' Budai Ujság levél ezt mondja: Belgrádhöz Octobernek 3-dikán 4 Gályákon 800 Törökök, és ugyan 46 Sajkákon, mindeniken külön külön 100 Törökök érkeztenek-meg, és a' Vizi-Városnak part-ján ki-kötöttek: mindenik ezen 50 hajók közül min-den

den ágyuit meg-érkezésekor ki-lötte; melyre az egész Belgrádban-is minden ágyuk vizfsza-közöntésül 3-szor ki-lövettek, e' szerént a' fok közöntő ágyuzásnak dörgélei, szintén 7 órák alatt meg-nem szüntenek. A' hir azt beszéli a' Belgrádiakról, hogy még 4000 Spáhsokot várnak a' szárazon, és azután Zemlinre egész erővel szerentsét próbálnak. — Az ujjabb Bétsi hirek-szerént már a' Bánátusból a' Nagy Vezér egész Táborával fel-húzódott Belgrád felé; vagy azért hogy Zemlinre üfsön, vagy azért hogy ottan téli kvartélyra szálljon. A' Bánátban fok éléség és egyéb hadi-készületek hagvattak a' Törököktől. Ez a' hir azt mondja továbbá, ha igaz, hogy Generál Gróf *Vartensleben* a' keze alatt lévő Táborral vizfsza-térvén elébbeni álló-helyére *Méhádiába*, és a' Duna melyékére; ottan fogna egész télen szálláson maradni. A' Nagy Táborunknak egy része pediglen már-is *Temesvár* vidékéről Zemlin-felé fel-indult volna, nagyobb része pediglen egy hitelt érdemlő Levél-szerént Octobernek 11-dikén a' Duna-felé bé-nyomulván, már *Verfetzig* érkezett vala. — Bétsben azon tengeri ütközet, melyben a' Kaputány Basa meg-veretett, mintegy 300 ölnyi hánykodó tengernek kék lángban képzelésével a' két hajós Sergeknek menydörgő ágyuzásaival, a' múlt hétfőn, ugymint Octob. 13-kán a' tüzi játék-nak Fő-Mestere *Stuver*, igen pompásan ki-mutatta. — — Khotzimban a' több ágyuk között 14 Lengyel-országai ágyuk-is találtattaknak lenni mondatnak, melyeket a' Káminieki Lengyel Komendáns alattomban adott volna által a' Khotzimiaknak: már

kérdés vizsgálja fognak-e ezen ügyük a' Lengyeleknek adatni? — A' Kotzimi Bafa Hertzeg Kóburgnak és Generál Soltikovnak mindeniknek egy drága nyereg szerzőszámmal ékesült paripát ajándékozott. — Hertzeg Kóburg, sőt Muzka Vezér Románzov is gyengélkedő egészségből lenni mondatnak.

Külső Országi Tudósítások.

Montenégróból Májor Vukásovits Sept. 29-dikén vizsgálja érkezvén katonáival edgyütt Zengbe, végül lett ebben az elztendőben annak a' nagy reménységet ígérő, és nagy várakozásnál egyebet nem izült Skutari Basával való hadakozásnak. Ennek a' minden haszon nélkül tett költségünknek fáradságunknak okai ezek lehetnek: hogy a' Skutari Bafa ketős hit-szegést tett; mind mi ellenünk, mind a' Porta ellen: de fő-képpen az: hogy ezen elztendőben lehetetlen vala a' Muzka hajós Seregnek a' közep tengeren meg-jelenni; de a' jövő nyárra ha még szükséges lesz a' hadakozás, a' Muzka hajós Seregnek nagyon készülnek, és akkor ezen részről is fontosabb történeteket hallhatni. A' Vukásovits vizsgálja jövelele módjáról látsuk ezen következő Zengből Octob. 5-dikén költ Levelet, A' Montenegrinufok tsak pénzért valának Vukásovitsnak barátai, sőt a' fok arany ajándéknak el-vétele után is, az ő szándékait mozdulárait, a' Skutari Basának el-fizokták vala árulni; erre nézve látván Vukásovits, hogy azoknak barátságok a' pénznek el-fogyása után nékie veszedelmére fordulhat, el-végzé magában, hogy Sergeivel Montenégróból ki-költözzék.

Ezen ki költözésre választotta egy innep napot, a' midőn a' Montenegrinufok csak 60 őrizőket hagytanak a' *Vukássovits* Sergénél, a' többi széllyel özlottak; ezen 60-nt a' Májor mind rendre meg-kötöttetvén, meg-indula Sergestől Kataró-felé, a' fogoly Montenegrifokot maga előtt gyalog, út mutató Kalauzoknak hajtván. Már egy napi járó földre el-távozott vala Montenegrótól, midőn másodnapon délben az ötet kergető Montenegrinufok Táborát érkezeni látta; azért a' foglyokat hátulról sorba állitván, azoknak fejei között kezdett a' kergetőkre vizsza-tüzeltetni, azonban tüzelve mendegelt; e' szerént a' kergetők, nem akartak reája és Serge're tüzelni, ne hogy magok felelekezeteiket meg-lövöldözzék, hanem akadály nélkül el-érkezett a' Tenger partjára: a' Velentzeieknek Kataróban lévő Generálissa, a' *Vukássovits* érkezését meg-értvén, őtet a' maga 380-ból álló Serge'vel edgyütt betsülettel fogadta. A' Májor *Vukássovits* a' Tenger-partján a' Montenegrinufokot el-öldoztatván, azokat házájokba vizsza-botsátotta. Valósággal, ha az Albániai Sivatag havaí Montenegrinufoknak hitetlenségétől Májor *Vukássovits* nem félt volna; bámulásra méltó dolgot vihetett volna véghez: mint példának okáért a' *Vukássovits* keze alatt lévő, a' Likáner Regimentbéli Hadnagy *Orlovits* 30 legénnyel (és edgy vasból való kisedő ágyuval, melyet a' Kikánerek vállaikon hordoztanak, és lövöldöztek velle) egész *Skutari* Várofsát úgy meg-rémitette, hogy nagyobb része el-szaladott, a' más része pediglen fel-adta volna nékie *Skutari* Várofsát, ha

ő azoknak hit-szegésektől nem félt volna; de ernézve a' Városon kívül egy dombnak tetejére szállott-meg: a' hol midőn némely a' Várba igyekezőket, a' les-helyekbe rakott legényei által el-fogatott volna, azoktól meg-tudta, hogy az el-szaladtak nagy Serget gyűjtven ő ellene jövőben vannak; ekkor az említett Hadnagy, a' Májorhoz visszafert. Azután a' Májorral edgyesülve rá-mentenek *Bux* Városára, ottan sok Törököt levágtanak, és azok között a' Skutari Basának testvér ötsét-is: maga a' Skutari Basa ezen alkalmatossággal a' karján egy sebet kapott, és a' kontyát elvesztette. Ezen Májornak keze alatt lévő kevésből álló katonáink, egész Albániában a' Törökökhöz nagy félelmet öntöttek vala, és ha a' Monténegrinufok alattomban a' Törökökhöz hűségesek nem lötenek volna, alkalmasint *Vukássovits* egész Albániát elfoglalhatta volna. Vissza jövetelekor a' Májor, a' hadi-akadályokat, nevezetesen a' puska-por, ottan hagyta; a' melyet a' Sivatag-havasi Nép megtalálván, a' midőn sztozódának belőlle, öszve-veznek felette: itt tsak a' hibázott, hogy a' veszekedő havasiak közül valamelyik egy lövést tégyen, és a' puska-por mindnyájokot hitetlenségekért a' levegőbe fel-verse. Most a' Monténegrinufok káromolják *Vukássovitsot*, hogy őket a' Skutari Basa hűségétől el-pártoltatta, és már őket oda hagyván, ők a' Basa dühösségének tárdjai fognak lenni.

Ukrániából Sept. 22-dikén írják, hogy *Otzakov* Vára az *Orosz* Sergek által, mind a' szárazról, mind a' vízről két papokon egymás után szüntelen ágyuz.

ágyuztatott, mely által csak nem minden épületek
 nagyon le-rontattak, és a' Várnak egy része tűznek
 lángjával meg - emésztetett. Még egynéhány napo-
 kon e' szerént *Otzakovnak* ostromát Hertzeg *Potem-
 kin* folytatni szándékozik, és azután reméli, hogy
 lajtorjákon a' Vár romlásaira fel-hágván, fegyver-
 nek erőszakja által azon Várat meg-veheti. A' ten-
 ger-felől ezen Várat Hertzeg *Naszszau* ostromolja,
 de a' Kaputány Basa egy alkalmas hajós Sereggel
 20 tengeri mért-földnyire háta megett állván, gya-
 korta el-küldött hajói által a' Hertzeget nyughatat-
 lanítja, melyek által az ostromlásban nagyon aka-
 dályoztatik. Erre nézve Hertzeg *Naszszau* 5 első
 nagyságú, Liniabéli hajókat állított a' maga hajós
 Sergének háta megé, hogy azok a' Kapitány Basá-
 nak nyughatatlanításait vizsgálja - verhesék. — Egy
 más Octob. 2-dikán költ Levél-szerént: Az *Otzakov*
 béliek nyakafon óltalmazták ugyan magokat, de
 már az Oroszoknak csak nem minden ostromló Bat-
 tériai annyira el-készültenek, hogy azoknak tűzét
 bajos lesz a' Várbélieknek hofszafon ki - állani.
 Ollyan szép ostromló készületet, ollyan fok és oly
 nagyságú ágyukat egy tsumóban, még a' napkeleti
 tartományok nem láttanak; a' milyenek most *Otza-
 kov* körül a' szárazon és a' vizen, az Oroszoknak
 Táborában találtnak: azért nagy reménység va-
 gyon iránta, hogy *Otzakov* 14 napok alatt az Oro-
 szoknak kezében lészen. — *Pétervárdból* vagy *Pe-
 burgból* a' *Bender* és *Otzakov* tályéki dolgokról Sep-
 tembernek 19-dikén így tudósítatunk: A' Hertzeg
Potemkin keze alatt Táborban lévő Oroszoknak bal

Szárnyára Sept. 7-dikén mintegy 50 lovas Törökök; kik a' gyalogoknak előljárói valának rá-ütni akarván, leg-elsöben a' fzeltsö vigyázaton lévő Bursili Kozákokot támogták-meg; mihelyt ezt Generál *Suvarov* észre-vette; mindjárt 2 Batalion Gránátérosokot azon Kozákoknak segítségére küldött: itten azok között egy tsatá, támadván; a' Törökök-is mintegy 3-ezerre szaporodtanak a' tsatára. A' tsatának piattza tellyes lévén sürü viz-árkokkal; gödrökkel, azokban a' Törökök magokat el-rejtették; hogy a' Gránátérosok tüzelése előtt; mint valami Sántzokban el-rejtezhessenek; de mihelyt az Oroszok közelebb nyomúlván, öket a' bajonéttokkal kezdettek az árkokból ki-döfölni; mindjárt a' Törökök hátat adván; meg-futamodtanak. Példa nélkül való vitézséggel viselték itten az Orosz Gránátérosok magokat, tsak ugyan el-esett közüllök 3 Al-Hadnagy, egy Zászló-tartó, 138 gránátéros; és 12 Kozákok: meg-sebesítették pediglen; maga Generál *Suvarov* a' nyakánál, de gyógyúlhatolag; Májor *Menejei*, 3 Kapitányok; 2 Hadnagyok; 290 Gránátérosok, és 4 Kozákok. Az ellenség részéről közel kétizer enuyin estenek-el és sebesítették-me: — Ugyan azon Pétervárából jött Levél-szerént; Sept. 10-dikén a' Kaputány Bafa, hajós Seregével *Otzakov* felé közelgetvén; *Berejännál* vas-matskált le-eresztette, és így mintegy 40 tengeri mért-foldre *Otzakov* előtt meg-állott: 11-dikén az egész hajós Sereg el-tünt onnan; de kevés idő múlva ismét vilizta jött; állott pedig azon hajós Sereg 59 minden-félé nagyságu Tengeri-hajókból; a' Sajkákon és tsolna-

kokon kívül. A' Kaputány Basa következő na don a' Liniás-hajókkal közelebb nyomúlt a' Vár hoz, 4 gallyákat, és 4 ágyuzó hajókat Beresan és a' maga hajói közzé állított; 12 *Kirlángitsi* hajó kot 15 ágyuzó hajókkal közel a' Szigethez állított. és ezen állapotjában vagyon még most-is. Sept 15-dikén mintegy 400 embert *Beresánnál* a' száraz ra ki-szállított. — 19-dikén minekutánna az Oro fkok két Battériákat *Otzokov*-felé, és a' hajós Sereg nek bal-szárnya-felé a' partra el-készítettek volna, és ugyan más Battériát a' kertek közzé jobb-kéz felöll a' Várhoz igen közel; ekkor a' Várbéli Törökök egy igen dühös és tüzes ki-ütést tettek, nevezetesen az Oroszoknak hadi-vadász Batalionjait támadták-meg. A' kemény ágyuzás, tüzelés, és viadal tartott közöttök mintegy 4 óráig; a' Törökök itt-is magok hasznára fordították az árkokat és gödrököt; melyekből magokat vakmerőképpen óltalták; de csak ugyan utóljára azokból ki-verettek, és a' Várba bé-üzettek, még pedig ugy, hogy az itt el-esett és meg-sebesített Törököknek száma 5 ezernél többre megyen. Ezen kívül a' Város, az Oroszok bombija által sok helyeken meg-gyúlasztott, és annak tüze tartott más napon reggelig. Az Oroszok részéről estenek-el itten 2 Kapitányok, 2 Káplárok, és csak 28 hadi-vadászók, minthogy ezek az ő Sántzaikból és álló-helyeikből meg-nem mozdultanak, és így keveset ártott nékiek az ellenségnek tüzelése: csak ugyan meg-sebesítettek felesen, ugymint Generálm. *Golenistsév-Kotusov*, 1 Fő Hadnagy, 2 Al-Hadnagyok; 1 Szergeánt, 1 Káplár;

lár, 110 hadi-vadászók, és 3 ágyusók. Kevés napok múlva olyan állapotban lélnnek az Oroszok Battriáik *Otzakov* Vára körül, hogy lehetetlen léln az ostromot 14 napnál tovább a' Varbélieknek el-szenvedni vagy ki-állani. Azt-is meg-kell jegyezni ugyan azon Levél-szerént, hogy a' mostani ostromlásnak módja-szerént, az ágyuk fő-képpen a' Várbéli épületeket szokták le-rontani, nem pedig a' földel töltött kö-falakot, a' melyeknek el-lövöldözése gyakorta több költségbe és kárba kerül, mind sem meg-érdemlené.

A' Fekete-tengeren lévő-Török hajóknak egy része *Krimben*-is akarván az Oroszoknak vagy Muszkáknak dolgot adni, *Schilandinál* a' parthoz közelitvén, igyekeztek ki-kötni; de ott-is olyan ellentállást találtak, hogy egy hajójoknak el-merülésével és sok károkkal kényteleníttek *Krimnek* békét hagyván, a' parttól ismét el-távozni. — A' *Benderi* Törökök egy hidat készítettének a' *Dnizster* vizén, hogy azon által menvén némelykor *Besserábiában* bé-üthessenek prédára; de az ottan jó erős Táborral lévő Orosz Generál *Suvarov*, ezen szándékjoknak naponként akadályt szerez: mely-szerént a' *Zaporogi* Orosz Kozákok, és a' Törökök között ottan gyakor tsatázások esnek. — A' *Svéd* Udvar, és az Orosz Tsászárné között való ellenkezés haboru, a' *Pruszszus* Királynak közben járása, egy *Berlini* Octob. 8-dikán költ Levél szerént, annyira le-tsendesített, hogy csak ez a' kérdés forog még fenn: Valyon a' *Svéd* Udvar akarja-e azon tíz milliókat, melyeket az Orosz Tsászárné a' hadi költségért kíván, meg-fizetni vagy nem? Ha akarja; tehát a' *Berlini* Udvar, vagy a' *Pruszsziai* Király nem láttatik azzal ellenkezni, hogy ezen summa pénzt a' *Svéd* Udvarért költson, az Orosz Tsászárnának meg-adja; olyan fel-tétellel, hogy a' meddig ezen Summa pénzt a' *Svéd* Udvar le-fizetheti, addig *Pomerániának* azon része, a' melyet a' *Svéd*dek bírnak, maradjon zálogul a' *Pruszsziai* Király kezénél.